

ყველაზე დახურული და არაანგარიშვალდებული საჯარო დაწესებულებები საქართველოში 2015 წელს

2015 წელს განხორციელებული მონიტორინგის ფარგლებში, IDFI-ის მიერ გამოვლენილი იქნა ყველაზე დახურული საჯარო დაწესებულება, რომელსაც წარმოადგენს საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო. აღნიშნულმა უწყებამ, პროექტის განხორციელების პერიოდში, ყველაზე მეტი 44 მოთხოვნა დატოვა უპასუხოდ. სამწუხაროდ უნდა აღინიშნოს, რომ 2015 წელს, ისევე როგორც 2014 წლის განმავლობაში, საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო უარს აცხადებდა გაეცა საჯარო ინფორმაცია, რომელსაც ის ყოველგვარი შეფერხების გარეშე და სრულყოფილად გასცემდა (2012-2013 წლებში) არჩევნების შემდგომ პერიოდში. 2015 წელს ინფორმაციის თავისუფლების განვითარების ინსტიტუტმა აწარმოა ორი დავა უწყების წინააღმდეგ, თუმცა სამინისტრომ არ დააკმაყოფილა ჩვენი ადმინისტრაციული საჩივრები. სამინისტრომ არ გაითვალისწინა არც 2014 წელს საქართველოს სახალხო დამცველის მიერ მათზე გაცემული რეკომენდაცია ინსტიტუტის დარღვეული უფლებების აღდგენასთან დაკავშირებით, არც მინისტრის სახელზე IDFI-ის მიერ გაგზავნილ ღია წერილს მოყოლია რაიმე სახის რეაგირება. მნიშვნელოვანია ასევე აღინიშნოს, რომ 2015 წლის 28 ოქტომბერს თბილისის საქალაქო სასამართლომ სრულად დააკმაყოფილა ინსტიტუტის სარჩელი და ეკონომიკის სამინისტროს დაავალა სრულყოფილი სახით გასცეს ინფორმაცია ინსტიტუტის 16 მოთხოვნაზე, რაც კიდევ ერთხელ ადასტურებს იმ ფაქტს, რომ სამინისტრო არღვევს ჩვენს უფლებას როდესაც არ გასცემს ღია საჯარო ინფორმაციას. ხაზი უნდა გავუსვათ იმ ფაქტსაც, რომ 2013-2015 წლების განმავლობაში IDFI და ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო აქტიურად და ნაყოფიერად თანამშრომლობდნენ სხვადასხვა პროექტებში (ციფრულ მაუწყებლობაზე გადასვლის პროცესის მხარდაჭერა, სახელმწიფო საწარმოების ეფექტიანობის კვლევა და სხვა). სწორედ აქედან გამომდინარე ჩვენთვის მართლაც მოულოდნელი იყო შესაბამისი უფლებამოსილი პირების მხრიდან ანგარიშვალდებული და გამჭვირვალე მმართველობის პრინციპების უგულვებელყოფა.

ყველაზე არაანგარიშვალდებული საჯარო დაწესებულებები

საქართველოს 286 ადმინისტრაციულ ორგანოს შორის 2015 წელს მხოლოდ რვა დაწესებულება აღმოჩნდა ისეთი, ვინც სრულად უგულვებელყო კანონით მათზე დაკისრებული ვალდებულება და უპასუხოდ დატოვა ინსტიტუტის ყველა განცხადება, საჯარო ინფორმაციის მიღებასთან დაკავშირებით. კერძოდ, IDFI-ის მიერ გაგზავნილი საჯარო ინფორმაციის ყველა მოთხოვნა უპასუხოდ დატოვეს საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს დაქვემდებარებულმა შვიდმა უწყებამ და წალკის საკრებულომ.

ყველაზე არაანგარიშვალდებული დაწესებულებები 2015 წელს www.idfi.ge				
N	საჯარო დაწესებულება	მოთხოვნების რაოდენობა	უპასუხო	ინფორმაციის ხელმისაწვდომობა
1	სახელმწიფო სერვისების განვითარების სააგენტო	37	37	0%
2	სმართ ლოჯიკი	37	37	0%
3	საკანონმდებლო მაცნე	35	35	0%
4	დანაშაულის პრევენციის ცენტრი	28	28	0%
5	იუსტიციის სასწავლო ცენტრი	28	28	0%
6	საქართველოს ეროვნული არქივი	28	28	0%
7	ნოტარიუსთა პალატა	28	28	0%
8	წალკის საკრებულო	26	26	0%

უნდა აღინიშნოს, რომ საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს დაქვემდებარებული ზემოთ ხსენებული უწყებები, 2012-2013 წლების პროექტის განმავლობაში მაღალი ანგარიშვალდებულებით გამოირჩეოდნენ, თუმცა 2014 წლიდან აღნიშნულ დაწესებულებებში ინფორმაციის ხელმისაწვდომობა მნიშვნელოვნად გაუარესდა და 2015 წელს მათ ინსტიტუტის მიერ გაგზავნილი ყველა მოთხოვნა უპასუხოდ დატოვეს.

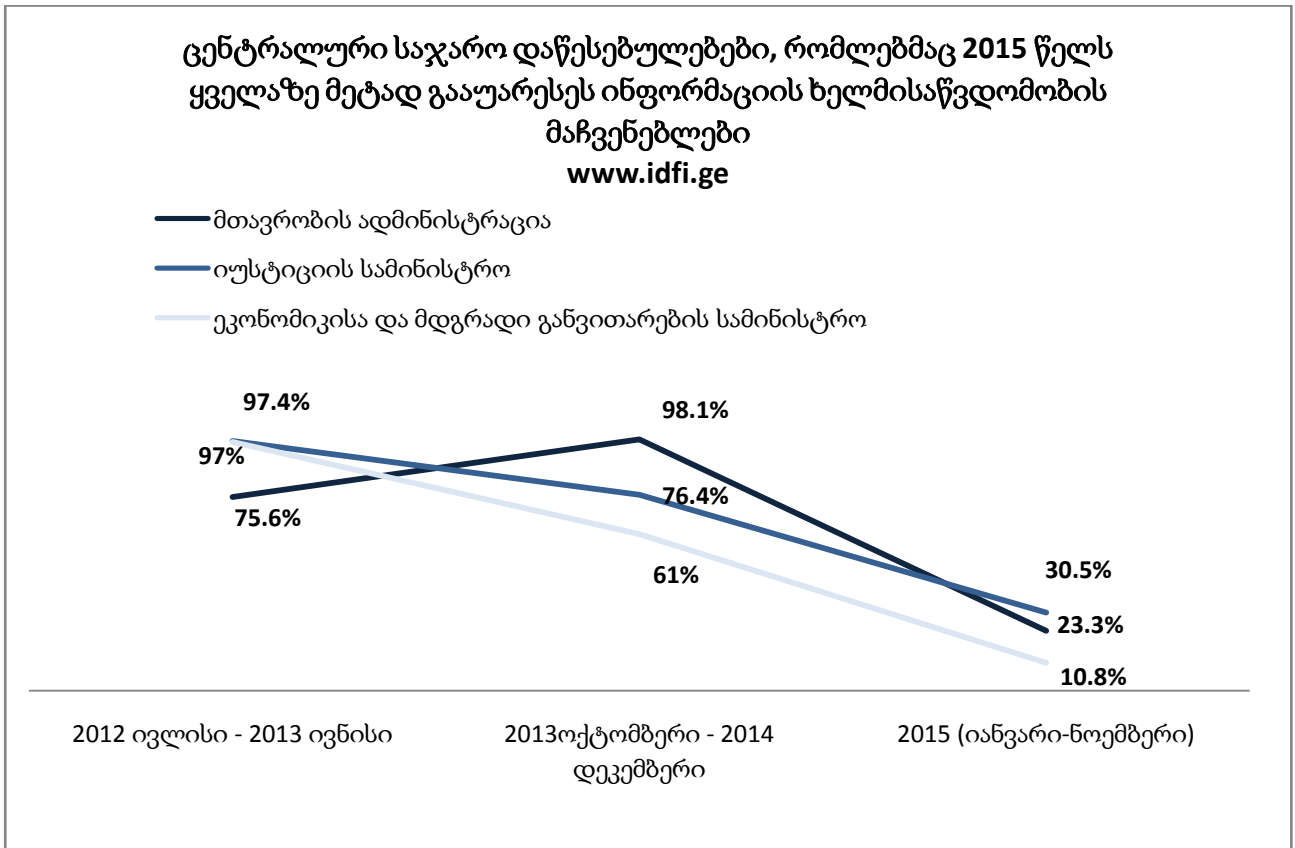
2015 წელს ყველაზე არაანგარიშვალდებული დაწესებულებების საჯარო ინფორმაციის ხელმისაწვდომობა პროექტების მიხედვით www.idfi.ge			
დაწესებულება	პროექტი 2015	პროექტი 2013-2014	პროექტი 2012 -2013
სახელმწიფო სერვისების განვითარების სააგენტო	0%	73.3%	99.1%
სმართ ლოჯიკი	0%	67.1%	99%
საკანონმდებლო მაცნე	0%	73.1%	94.2%
დანაშაულის პრევენციის ცენტრი	0%	24.7%	88.3%
იუსტიციის სასწავლო ცენტრი	0%	19.3%	96.7%
საქართველოს ეროვნული არქივი	0%	24%	99.5%
ნოტარიუსთა პალატა	0%	15.6%	90.6%

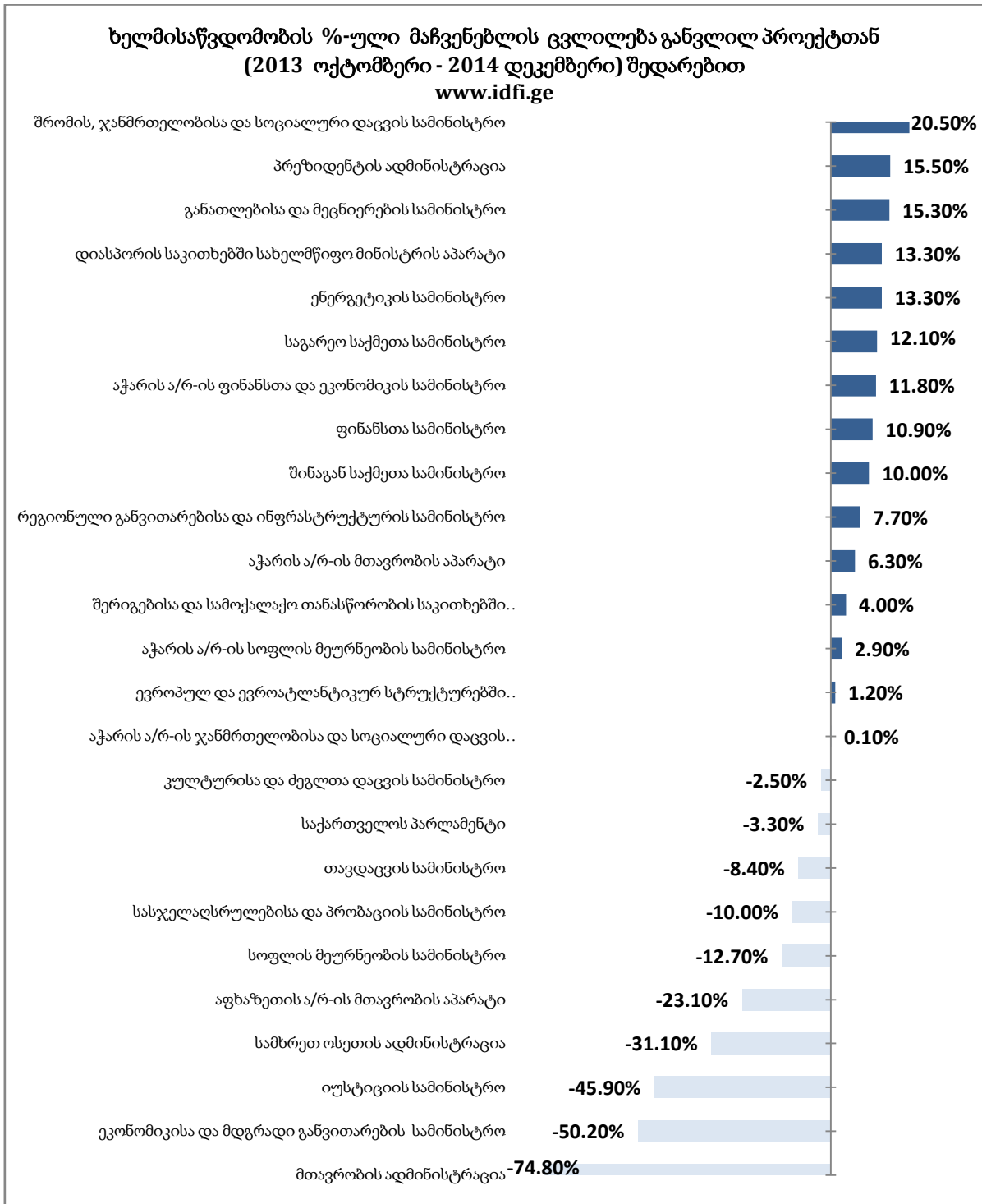
ინფორმაციის ხელმისაწვდომობის მაჩვენებლების შედარება 2014 და 2015 წლების მიხედვით (პროგრესი და რეგრესი ცენტრალურ საჯარო დაწესებულებებში)

ქვემოთ წარმოდგენილ გრაფიკში, მოცემულია 2015 წელს საჯარო ინფორმაციის ხელმისაწვდომობის პროცენტული მაჩვენებლის ცვლილება განვილი პროექტთან (2013 ოქტომბერი - 2014 დეკემბერი) შედარებით. აქ განსაკუთრებული ყურადღება უნდა მიექცეს იმ რეგრესს რომელიც განიცადა საქართველოს მთავრობის ადმინისტრაციამ და საქართველოს იუსტიციის სამინისტრომ (საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროც ყველაზე გაუმჭვირვალე ცენტრალური საჯარო დაწესებულებების ბოლო სამეულშია). კერძოდ, 2014 წელს ინსტიტუტმა საქართველოს მთავრობის ადმინისტრაცია დააჯილდოვა სპეციალური სიგელით საუკეთესო პროგრესისთვის, რადგან მთავრობის გამჭვირვალობის რეიტინგმა 2013 ოქტომბერი - 2014 დეკემბერის პერიოდში განხორციელებული პროექტის ფარგლებში შეადგინა 98 %. სამწუხაროდ, უკვე 2015 წლის მონიტორინგის პერიოდში მთავრობის ადმინისტრაციამ უპასუხოდ დატოვა ინსტიტუტის მიერ გაგზავნილი 24 მოთხოვნა და შესაბამისად საჯარო ინფორმაციის ხელმისაწვდომობის რეიტინგში მიიღო მხოლოდ 23.3 %, ხოლო მთავრობის ადმინისტრაციის რეგრესის პროცენტულმა მაჩვენებელმა შეადგინა 74,80 %.

შენიშვნა: საქართველოს მთავრობის ადმინისტრაციამ 2015 წლის 17 აგვისტოს წერილზე (16 მოთხოვნა) პასუხი გამოაგზავნა 2015 წლის 10 დეკემბერს, ხოლო 2015 წლის 19 აგვისტოს წერილზე (8 მოთხოვნა) პასუხი გამოაგზავნა 2015 წლის 4 დეკემბერს. იქიდან გამომდინარე, რომ წინამდებარე ანგარიშის პრეზენტაცია შედგა 2015 წლის 11 დეკემბერს, საქართველოს მთავრობის ადმინისტრაციიდან მიღებული პასუხების ანგარიშში გათვალისწინება ვერ მოხერხდა. იმ შემთხვევაში თუ საქართველოს მთავრობის ადმინისტრაცია დროულად გამოაგზავნიდა მოთხოვნილ ინფორმაციას, მისი რეიტინგი შეადგენდა 91,1%-ს. შესაბამისად, წინა წლის მაჩვენებელთან შედარებით, ნაცვლად 74,8%-იანი გაუარესებისა, საქართველოს მთავრობის ადმინისტრაციას ექნებოდა მხოლოდ 7%-იანი გაუარესება.

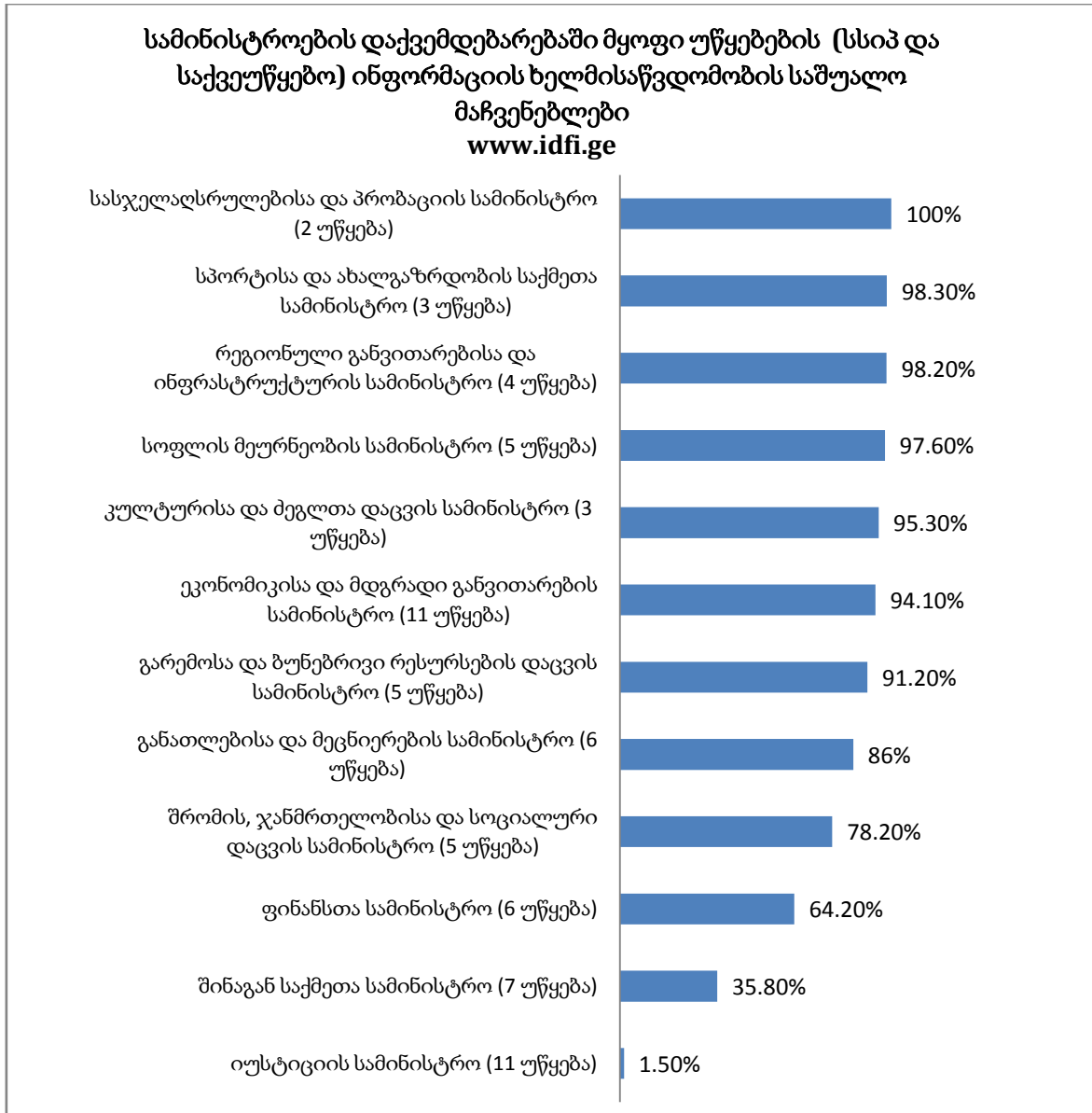
რაც შეეხება საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს, 2014 წელთან შედარებით, აღნიშნულმა უწყებამ 45,9%-ით გააუარესა საკუთარი მაჩვენებლები, დატოვა რა უპასუხოთ IDFI-ის მიერ გაგზავნილი 25 განცხადება. აღნიშნული განსაკუთრებით გასაკვირია იმის ფონზე, როდესაც იუსტიციის სამინისტრო არის საერთაშორისო ინიციატივის „პარტნიორობა ღია მმართველობისათვის“ სამეთვალყურეო საბჭოს წევრი და ამავე დროს საქართველოს „ინფორმაციის თავისუფლების“ ახალი კანონის პროექტის ინიციატორი უწყება.

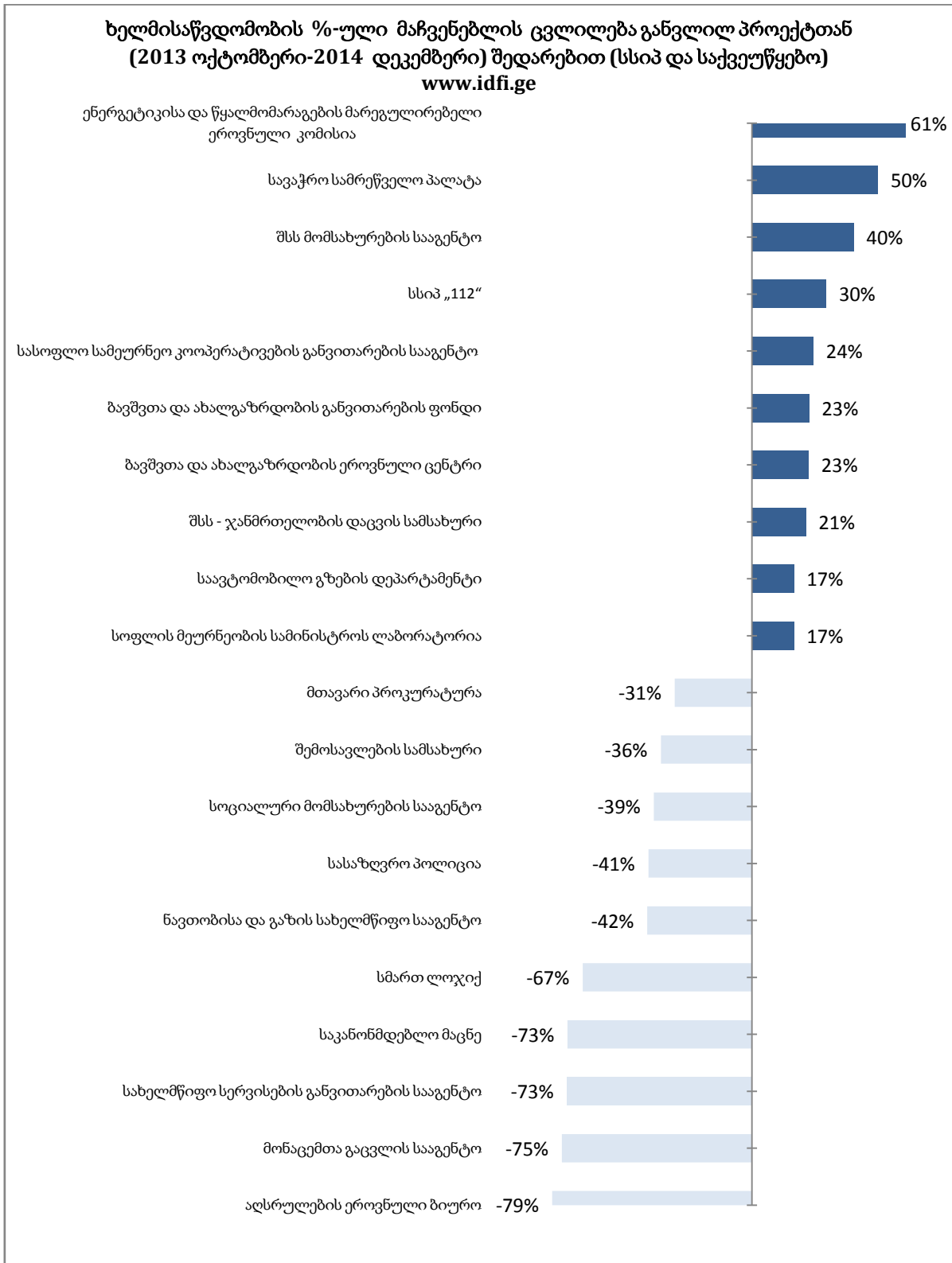

როგორც ზემოთ აღვნიშნეთ სამინისტროებს დაქვემდებარებულ უწყებებს შორის 2015 წელს ყველაზე დაბალი ანგარიშვალდებულებით გამოირჩნენ იუსტიციის სამინისტროებს დაქვემდებარებული უწყებები (11 დაწესებულება). მათი ინფორმაციის ხელმისაწვდომობის საშუალო მაჩვენებელი 2015 წელს შეადგენს 1.5%-ს. 2015 წელს დაბალი ანგარიშვალდებულებით გამოირჩნენ აგრეთვე, შინაგან საქმეთა სამინისტროს დაქვემდებარებული უწყებები (7 უწყება), რომელთა ინფორმაციის ხელმისაწვდომობის საშუალო მაჩვენებელმა 35.8% შეადგინა. კვლევის მიხედვით ინფორმაციის ხელმისაწვდომობის

საშუალოდ ყველაზე მაღალი, 100%-იანი მაჩვენებელი, მიიღეს სასჯელაღსრულებისა და პრობაციის სამინისტროს დაქვემდებარებულმა ორმა უწყებამ.

საჯარო სამართლის იურიდიული პირების, საქვეუწყებო და სხვა საჯარო დაწესებულებების კატეგორიაში განთავსებულ უწყებებს შორის ინფორმაციის ხელმისაწვდომობის მაჩვენებლის გაუარესების თვალსაზრისით გამორჩეულია აღსრულების ეროვნული ბიურო (რეგრესი 79%).

რაც შეეხება ქალაქ თბილისის მერიისა და თბილისის საკრებულოს საჯარო ინფორმაციის ხელმისაწვდომობის მაჩვენებლებს, პროექტების მიხედვით განსხვავებული ტენდენციები ფიქსირდება. კერძოდ, ქალაქ თბილისის მერიის 2015 წლის ინფორმაციის ხელმისაწვდომობის მაჩვენებელმა 90.9% შეადგინა, რაც 2012 წლის ივნისი - 2013 წლის ივლისის მაჩვენებელს 14.8%-ით, ხოლო 2013 ოქტომბერი - 2014 დეკემბრის მაჩვენებელს 10%-ით აღემატება.

განსხვავებული მდგომარეობაა თბილისის საკრებულო შემთხვევაში. კერძოდ, 2015 წელს განვლილ პროექტთან (2013 ოქტომბერი-2014 დეკემბერი) შედარებით საკრებულოს ინფორმაციის ხელმისაწვდომობის მაჩვენებელი 27.2%-ით შემცირდა და მხოლოდ 62.3% შეადგინა. აღნიშნული განპირობებულია იმ ფაქტით, რომ თბილისის საკრებულოს მიერ 2015 წელს არ იქნა სრულყოფილად გაცემული ის ინფორმაცია (მაგალითად, როგორცაა საკრებულოს წევრებზე გაცემული პრემიები და დანამატები, გაწეული წარმომადგენლობითი ხარჯები, სამივლინებო ხარჯები და სხვ.), რაც დეტალურად იქნა მათ მიერვე გასაჯაროებული განვლილი პროექტის ფარგლებში.

